

Statenmededeling aan Provinciale Staten

Onderwerp

Landschappen van Allure: investeringsbesluit eerste tender.

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Kennisnemen van

het investeringsbesluit eerste tender Landschappen van Allure

Datum

18 juni 2013

Documentnummer

3430299

Aanleiding

In het Bestuursakkoord en de Uitvoeringsagenda ‘Tien voor Brabant’ is de investeringsstrategie Landschappen van Allure speerpunt nr. 39. De door uw Staten vastgestelde koers “Transitie stad en platteland” is voor de uitvoering van deze strategie bepalend.

Er is een investeringsvolume van maximaal € 56.2 miljoen beschikbaar voor de gebieden de Brabantse Wal, Het Groene Woud en de Maashorst om te investeren in robuuste projecten die het landschap versterken.

Bevoegdheid

Uw Staten hebben in december 2010 de kaders voor Landschappen van Allure vastgesteld en daarbij de commissie Sijmons ingesteld om de kwaliteit van de inhoud van de projecten te borgen en te verhogen. Deze Commissie heeft drie keer een advies aan u uitgebracht.

Op 27 november 2012 hebben wij de Subsidieregeling Landschappen van allure Noord-Brabant vastgesteld. Op basis daarvan zijn uw Staten op 8 februari 2013 door projectindieners geraadpleegd over de investeringsprojecten die men vanuit de regio wil indienen voor de eerste tender.

Op basis van de regeling hebben wij een externe adviescommissie Landschappen van Allure ingesteld, die ons adviseert over de ingekomen projecten. Deze commissie onder leiding van prof. drs. Asselbergs heeft ons geadviseerd over de tien bij ons binnengekomen investeringsvoorstellen. Voor de eerste tender is totaal € 26,475 miljoen beschikbaar. Wij informeren u nu over ons besluit eerste tender.

Kernboodschap

1. *Vanuit de eerste tender Landschappen van Allure investeert de provincie in vier projecten die het landschap in de Brabantse Wal, de Maashorst en Het Groene Woud gaan versterken.*

De adviescommissie Asselbergs heeft ons geadviseerd over de kwaliteit van de tien ingediende projecten (bijlage 1) en op basis daarvan een rangschikking gemaakt. Het advies incl. rangschikking (zie bijlage 2) is gebaseerd op een toekenning van punten op vier criteria:

- de mate waarin het project bijdraagt aan het versterken van het landschap,
- de mate waarin het project partijen laat participeren die nog niet eerder bij de ontwikkeling van het landschap betrokken zijn geweest,
- de mate waarin verdienmogelijkheden van het project voor het landschap bijdragen aan een structurele financiering van het versterken van het landschap,
- de mate waarin het project toepassing geeft aan innovatieve concepten en oplossingen in en voor het landschap.

Wij nemen het advies van de commissie over. Op basis daarvan hebben wij besloten om in vier projecten te investeren: de Groene Corridor (Het Groene Woud), de Zoom (de Brabantse Wal), het Kloppend Hart (Het Groene Woud) en de Landerij van Tosse (de Maashorst). Onze totale investering is daarbij max. € 26,475 miljoen.

Wij zullen over de hoogte van onze concrete investeringsbijdragen nog afspraken maken met de betrokken projectindieners. Indien op basis daarvan binnen het plafond van de eerste tender nog financiële ruimte ontstaat, komt het eerstvolgende project daarvoor in aanmerking: het Biomassaplein (Het Groene Woud).

2. *Het totale resultaat van de eerste tender is positief*

Wij hebben een positief resultaat bereikt met de Landschappen van Allure want:

- er is een zeer hoge ambitie en participatie vanuit de regio, dat brengt een proces in én voor het landschap op gang dat verder reikt dan onze investeringsimpuls;
- de tien ingediende projecten voldoen aan het provinciale investeringskader, een prioritering leidt er toe dat alleen de beste vier, mogelijk vijf projecten worden gehonoreerd.

Zes (of mogelijk vijf) ingediende projecten zullen geen investeringsbijdrage van de provincie ontvangen. In een tweede tender kunnen deze projecten - waarin vanuit de regio inmiddels fors is geïnvesteerd - opnieuw ingediend worden, al dan niet na doorgevoerde wijzigingen in het projectplan.

Datum

18 juni 2013

Documentnummer

3430299

3. De ervaring van de eerste tender laat zien dat de ambitie Landschappen van Allure (Investeringsagenda) met inzet van de koers ‘Transitie Stad en platteland’ slaagt mits de provincie investeert in kwaliteitsborging en in een consistente lijn samenwerkt met de partijen in de regio.

Datum

18 juni 2013

Documentnummer

3430299

Samen met de partijen uit de drie gebieden is intensief gewerkt aan verrijking van de projecten zodat de ambitie van uw Staten voor Landschappen van Allure wordt behaald. Zowel de inzet van de commissie Sijmons als met inzet van onze eigen provinciale expertise (bijv. op het vlak van participatie, ruimtelijke kwaliteit en vastgoed) en de ingehuurde expertise (bijv. op het vlak van verdienmogelijkheden) zijn van belang. In tijden waarin middelen schaars zijn is gekeken naar het mobiliseren van verschillende (nieuwe) partijen bij gebiedsontwikkeling. Hoe kunnen we burgers, bedrijven, onderwijs, zorg en welzijn, cultuur, maatschappelijke organisaties betrekken om bij te dragen aan duurzame investeringen in het landschap. Maar ook: hoe kunnen we een verbeteringslag in ruimtelijke kwaliteit maken zodat er ook een gezamenlijke investering ontstaat in de gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde van een gebied?

Het instellen van de commissie onder leiding professor Dirk Sijmons is de eerste aanjager geweest om tot kwaliteitsverbetering en aangescherpte keuzes binnen de investeringsvoorstellen te komen. Deze commissie heeft drie adviezen opgesteld en constateert in het laatste advies aan uw Staten (medio 2012 over het Bidbook Landschappen van Allure) dat met de ontwikkelde projectideeën de doelstellingen van Landschappen van Allure gekoppeld aan de koers Stad en platteland, gehaald kunnen worden. De gekozen aanpak stimuleert samenwerking en inspireert tot nieuwe allianties en innovatieve keuzes. Om dit te bereiken zijn adviezen van de commissie Sijmons verwerkt in toetsingscriteria van onze subsidieregeling.

Wij constateren dat ‘het werken conform de geest van de koers Transitie stad en platteland’ binnen Landschappen van Allure goed heeft uitgepakt. Er zijn wel een paar spanningsvelden:

Regio en provincie

Het spanningsveld tussen ‘rekening houden met de ambities vanuit de regio’ versus ‘de beleidsdoelstellingen van de provincie’. De provincie is niet langer de ‘pinautomaat’ die alleen betaalt en bepaalt. De provincie bepaalt daarom niet alleen wat de inhoud van de investeringsvoorstellen moet zijn. Voor elk projectinitiatief vanuit de regio moeten wij als provincie dan ook een afweging maken vanuit onze provinciale visie (beleid) en welke rolinvulling daarbij het beste past.

Keuzes maken

In de Agenda van Brabant zijn duidelijke keuzes gemaakt: wat willen we doen en wat niet? Deze scherpte zien we terug in de wijze waarop nu door ons wordt geïnvesteerd in de ingediende voorstellen:

er is een verschil in kwaliteit tussen projecten die worden gehonoreerd en projecten die daarmee onder de streep eindigen. Deze laatste categorie scoort kwalitatief minder en ontvangt geen investeringsbijdrage van ons.

Ambitie versus regels

De overheid kent juridisch gezien - om redenen van rechtmatigheid en rechtsgelijkheid - slechts twee manieren waarop geld in te zetten: via eigen opdrachten/aanbestedingen óf via subsidies, ook fondsen vallen onder een van de categorieën. ‘Subsidie’ is overigens een juridische term, ook leningen en garantstellingen vallen hieronder. Voor een goede inzet van ons geld moeten we over een deugdelijk juridisch kader beschikken. Omdat er sprake is van forse financiële bedragen levert dit in de praktijk discussie op met projectindieners: ‘is het werken met deze tot in detail uitgewerkte regels nou de nieuwe werkwijze van de provincie?’ Het antwoord hierop is dat een “regeling” een noodzakelijk onderdeel is van een adequate provinciale sturing. Maar wel regels maken en hanteren in de context van een totaal aanpak van samenwerken en samen investeren. Die aanpak in de afgelopen twee jaar heeft er toe geleid dat de investeringsvoorstellen aanzienlijk aan kracht hebben gewonnen.

Datum

18 juni 2013

Documentnummer

3430299

Consequenties

De gezamenlijke investering van provincie en gebiedspartijen geven een flinke impuls aan de Brabantse ambitie om samen te werken aan Brabant als Europese topregio.

Dankzij de inzet van veel partijen in de regio ontwikkelen de Brabantse Wal, Het Groene Woud en de Maashorst zich tot Landschappen van Allure, met een eigen identiteit en dynamiek. Zij zorgen voor verbinding van stad en platteland. Ze brengen mensen in contact met de natuur, met elkaar, met de historie, met de stad en haar achterland. En ze creëren nieuwe vormen van economie en ondernemerschap. Op deze wijze wordt een bijdrage geleverd aan de Brabantse ambitie als een moderne en economisch innovatieve regio. Onze investeringsimpuls in het landschap van € 26,475 miljoen genereert een regionale investering van ca. € 44,4 miljoen, totaal investering ca. € 70,8 miljoen.

Het beleidskader Landschappen van Allure voldoet.

Grosso modo is er geen aanleiding om het beleidskader voor de Landschappen bij te stellen. Naar aanleiding van de ervaringen in de eerste tender vraagt de betreffende subsidieregeling wél om een aantal technische wijzigingen. Daarvoor willen wij in augustus 2013 een ‘Wijziging subsidieregeling Landschappen van allure Noord-Brabant’ vaststellen. Tegelijk nemen wij dan een besluit over de openstellingstermijn van de tweede tender, gepland januari 2014.

Europese en internationale zaken

Om de Europese risico's te beperken hebben wij er voor gekozen om de activiteiten van de landschappen van allure aan te merken als DAEB (Diensten van Algemeen Economisch Belang).

Hierdoor hoeft per project geen aparte toets Staatssteun vanuit Brussel plaats te vinden. Daarom is de subsidieregeling in maart 2013 hierop aangepast.

Datum

18 juni 2013

Documentnummer

3430299

Communicatie

Vanaf augustus 2013 start in samenwerking met de partners in de regio een communicatietraject in de drie gebieden, dit onder verantwoordelijkheid van gedeputeerde van den Hout.

Vervolg

Wij stellen de tweede tender Landschappen van Allure op 1 januari 2014 open. Wij houden dan weer een raadpleging van de Statencommissie TSP in oktober 2013. Hierin kunnen de projectindieners, die voornemens zijn om in de tweede tender investeringsvoorstellen in te dienen, u informeren en raadplegen. Over de uitkomst van de tweede tender en de bijhorende evaluatie informeren wij u in maart/april 2014.

Bijlage

1. Overzicht ingekomen investeringsprojecten 1^e tender Landschappen van Allure
2. Advies van de Adviescommissie Landschappen van Allure over de 1^e tender.

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
de voorzitter de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk drs. W.G.H.M. Rutten

Auteur: M.W. Gielis,
MGielis@brabant.nl, toestel (073) 681 26 73
Ecologie/Bureau Natuur en Landschap